

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 18 korona
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egy hónapra 1 K 80 f.
 Egyes szám ára mindenképp 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.
 Megjelenik
 hétfő kivételével mindennap.
 Telefonszám 180.

Legjobb remények

biztatnak a mai hírekből, A jelentőségében letörpült nyugati fronton elképzelhetetlen áldozatokkal tudnak egy-egy lépést tenni előre az angol-francia seregek és minden talpalatnyi terület tömegmetője marad a hódítóknak. A háboru sulypontja áthelyeződött északra és keletre, ahol a legnagyobb ellenség, a moszkovita kolosszus az új támadóval, Romániával kísérel meg ércapunk bedöntését. Itt a feladat súlyosabb részén tul vagyunk. Az óriás orosz rezervoár, melyből valamikor milliós ember-tömegek ömlöttek ki, apadni kezd és a támadó lendület, amely Lucknál be tudta törni frontunkat és egy ideig irtózatossáldozatokat arán célja felé birt törekedni, már megállt és a bukovinai határnál, a kárpáti hegyek gerincén gyöngül el utolsó életereje. Most már örömteli hírt olvasunk, egy támadásunk fontos állások és több ezer fogoly birtokába jutattott.

A román árulás banditái mely s-bektől véreznék a Duna mögött, itt az erdélyi hegyek közül is hozzánk repült tegnapi egy örömhír Petrozsény és a saurduki, máre a Vulkán-szoros visszavételejéről. Az árulás másik cégtársa pírbusi győzelem arán lépett Görz földjére és most a triestzi uton dönti le a nagy tömegekben vérpadra hajtott légióit a nagy kaszás.

A kedvetlenség, amely hetekig nyomta hangulatunk, engedni kezd és minden új nap új remények örömeivel virrad reánk. Ki kellett állnunk a sors megpróbáltatásait, hogy erönk keményebbre edződjék, el kellett szenvednünk a balsikereket, hogy akaratunk és elszántságunk szilárdabb legyen. Nem szabad megismernünk a csüggedés és a türelmetlenség érzéseit, minden bizalmunkkal igaz ügyünk diadalában kell hinnünk. Ne legyünk itthon jobb hadvezérek az arra hivatottaknál és ne legyen senki türelmünk elrontója, reménykedésünk le-típrója, hitünk pusztítója. Bizni és türelemmel várni, és a parancs azok számára, akik órától, vagy napoktól követelik a nagy per befejezését.

A feszültség, a nyomasztó kód, ami a levegőn állt, oszlóban van és bizuk benne okos türelmes-séggel, igazunk fanatikus hitével, hogy szerencsecsillagunk lénye világít be nemsokára ujra a magyar árvaság csendes hajlékába.

Höfer mai jelentése.

Budapest, szeptember 21.

(Hivatalos.) KELETI HARCTER. ROMÁN HARCVRONAL: Román harc vonal Petrozsentől délre a Vulkán szoros mindkét oldalán emelkedő magaslatokat visszafoglaltuk. Nagyszabennél és Erdélyi keleti harc vonalán csak előrsi csatározások folynak.

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg arcvonal: Az Erdős Kárpátokban az ellenség a legnagyobb szívóssággal folytatja báró Kirchbach Károly tábornok hadserege ellen támadásait. Brezánál és a Pantyr nyeregtől keletre előreugró arcvonal részeket küssé visszaszorított, más-különbön támadásai a védők vitészsége következtében meghíusultak. A Kárpátokban küzdő cs. és kir. haderő közül főleg a Pappzredes derék magyar népfölkelő zászlóaljai érdemelnek említést. A Narajowkánál is eredménytelen maradt az ellenség minden erőlködése.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal. Tersztyanszky vezérezredes hadseregénél. Pusztorny és Zaturcy között Marwitz tábornok szövetséges csapatai ismét erős orosz tömeglökésnek voltak kitéve. Az ellenség harcmodora mint mindig, a mély oszlopokban előrevetett támadó csapatoknak, amelyek között a gárda is szerepelt, lelkiismeretlen feláldozásában csucsosodott ki. Az ellenségit mindenütt legsúlyosabb veszteségei mellett visszavertük, Csak Swiniuchytól keletre nincs még előntve az ütközet.

OLASZ HARCTER: Nagyobb harc nincs.

DÉLKELETI HARCTER: Csapatainknál a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy,

a vezér táborfőnökének helyettese

A déli dobrudszai harcok.

Egyfolytában 75 óráig tartott.

Berlin, szeptember 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Lokalanzeigernek jelentik az orosz határról: Az orosz lapoknak írják Reniből: A déli dobrudszai harcok ugy végződtek, amint várható volt. Az egyesült orosz-román-serb had-erönek egyfolytában 75 óráig tartott harcok után az ellenség futhatában nyomása folytán a rég elkészített állásokba volt kénytelen visszavonulni, hogy ezzel a csapatok teljes bezárását elkerülje. A román csapatok ellentállása eleinte szép sikerrel haladt előre, ekkor az ellenség centruma cselből visszavonult, azalatt az erősen klépiteit ellenséges szárnyak előretörték, hogy az orosz állásokat átkarolják. A csel észrevették, gyors visszavonulással megmentették az átkarolást. Ami ilyenkor elkerülhetetlen, csapatokban és anyagban veszteségek voltak. Az ellenség taktikáját jól készítette elő. A visszavonulás gyönyörű hadított volt. Az ellenség minden erejét arra pazarolja, hogy áttörje az új állásokat.

A 11. görög divízió 1100 katonája Athénben.

Basel, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Matinnk táviratozzák Szaloniából, hogy a sokat emlegetett 11. übrög divízió 1100 katonája és tisztsjei Szaloniából Athénbe érkezett. Ezek a katonák egytől-egyig királyhűek és ezért hagyták el Szaloniát.

Hervé Románia összezuzásáról

Genf, szept. 21

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Hervé a Victoire-ben kifejezést ad annak a súlyos család-és k, amely az entente ot érte Románia háborujában. Felháborító lenne, — ugymond — ha a négyesszövetség népei tanu lennének Romania teljes összezuzásának,

Elvetették Andrassy és Apponyi indítványait.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Beöthy Pál elnök az ülést háromnegyed tizenegykor nyitja meg. Jelenti, hogy Andrassy és Apponyi indítványához több szónok nem lévén, a vitát bezárja. Ezután a miniszterelnök szó-lalt fel.

Tisza István gróf: Amidön felszólalok, hogy a vita folyamán elhangzott kifogásokra válaszoljak, lehetőleg a napirendre tü-zött tárgynál óhajtok maradni s nem térhetek ki azokra a legkü-lönbözőbb dolgokra, amelyeket a vita folyamába egyesek belekapcsoltak. Amiket a hadseregre vonatkozóan többen előadtak, azokra nézve csak egy a megjegyzésem. A háboru kitörése óta hadseregünk tulerövel szemben oly nagyszerű, olyan lélekemelő küzdelmet folytat, hogy ennek gyönyörűsége képét nem szabad kedvezőtlen momentumok kiélézésével eltörzítani. A sok kiöntött vérekn tartozunk annyival, hogy e képből kitündököl-jön az, hogy ez a monarchia fiatalos életerejének nagyszerű jelét adta.

Ami a hadsereg ellen felhoz-tak, azok egyes eseteknek hamis általánosításai vagy célzatos ki-élézései. Nem áll az eltussolás álláspontján, igenis meg kell látni a hibákat és azokból okulni kell. De e hibáknak folytonos előtérbe tolasa ma a mi ügyünk-nek nem használ.

Ezután áttér egy egy a napi-rendhez közelebb álló témára, azokra a dolgokra, amiket Ausz-tria belpolitikai viszonyairól elő-adtak a delegáció összehívására való tekintettel.

Minden bajért odaát is állan-dóan és rendszeresen egyes kor-mányférfiakat tesznek felelőssé, ami nagy igazságtalanság.

Sajnálja, hogy a lengyel kér-dést itt a Házban érintették. Nincs a monarchianak oly szá-mottevő tényezője, amely nem a legnagyobb rokonszenvenvel ka-rolna fel a lengyel kérdést. A monarchia minden tényezőjében meg van a komoly törekvés arra, hogy a lengyel nemzet jo-gos igényeit kielégitse.

Pallavicini György vadjával szemben védelmébe veszi az er-délyi kormánybiztost, aki érde-mei után jutott ebbe az állásba.

Andrassy és Apponyi indítvá-nyáról nyilatkozva fellogása kö-

zelebb áll Apponyi indítványához, mely csak egy törvényhozási intézkedést követel. A javaslatot ugyan így sem tudja magáévá tenni.

Apponyinak válaszulva kijelenti, hogy a monarchia az Egyesült államokkal szemben egyáltalán nincs a duzzogás álláspontján. Hosszasan foglalkozik a román kérdéssel és bizik Istenben, hogy Románia meg fogja szenvedni bünső támadása következményeit. (Taps és helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Andrássy Gyula Bathányi, Károlyi és Lovásznak a vita során tett nyilatkozatait nem vállalja a felelősséget. Azaz, hogy javaslatát Tisza visszautasítja, egy törvénybe ütköző állapot tartatik fenn. Polemizál Tiszával. Kijelenti, hogy Tisza azon a hitán, hogy hiába világosítjuk fel a nemzetet, hogy a vezetése rossz, mert azon ugysem segíthetünk, — ez az abszolutizmus bevallása.

Gróf Apponyi Albert délelőtti megvédett beszédét a délutáni ülésen folytatta. Ujabb számos erőt hozott fel indítványai mellett. Foglalkozik a külpolitikát és főleg a román kérdéssel. Melegen pártolja Pallavicini György ögróf indítványát. Erdélyben súlyos mulasztások történtek. Az ellenzék semmiféle személyeskedés, bosszuvagy vagy ellenzéki sport nem vezérli.

A felelősséget meg kell állapítani. Az erkölcsi világrendnek és az erkölcsi alapelvek érvényesülni kell. Itt nem lappátákról, hanem rettenetes dolgokról van szó. Nemcsak új ellenség támadt, de azt védelem nélkül bocsájtottuk be az országba. Rettenetes anyagi kárt szenvedtünk és mégsem tudjuk, kit terhel mindezért a felelősség. Senkise akarja azt vállalni. Sajnálja, hogy a többség nem vett részt a vitában, mely így egyoldalú lett.

A jelenlegi helyzet nem olyan, amelyet sablonyszerűen kellene elintézni. Nálunk sablon a külpolitikánk, sablon a kormányzatunk és sablon a parlamentarizmusunk. Egyszerű szavazással a többség némaságát nem igazolja a nemzet előtt. Senkise fogja elhinni, hogy minden rendben van. Kéri indítványának elfogadását. (Taps és helyeslés a baloldalon.)

Gróf Tisza István hosszabb beszédében reflektál Andrássy és Apponyi beszédeire. Védelmébe veszi a többséget, mely azért nem vett részt a vitában, mert bizalommal van vezetői iránt. Pallavicini indítványát azért nem fogadja el, mert ilyen parlamenti bizottság jogos parlamenti ügyvere a bizalmatlanság álláspontján levőnek, de a kormány parlamenti bizottságot sohasem fogadhat el, mert ez la mondását kell, hogy maga után vonja. Apponyi ismét kitért a felmentettek. Tévédés volna azt hinni, hogy ezek kényelemben vannak ideháza. A felmentettek ellenőrzése most van folyamatban és szigorral fog a revízió megtörténni.

Részletesen foglalkozik az olasz és román kérdéssel, ismétli, hogy nem számíthattak

arra, miszerint Románia készül ellenül támadjon meg bennünket. Innen volt a meglepetés. Kétségtelen, hogy messzemenő következményei lettek volna annak, ha Erdélyt evakuálták volna, mielőtt csapataink odaértek volna vagy ha a cséplést, aratást nem várták volna be. A törekvés az volt, hogy gyorsan katonaságot vinni Erdélybe. A számításunk nem vált be, a hadüzenet előbb jött. A hadüzenet elsiertet káros következményeit csak Románia fogja megérezni. Közjogi és külügyi kérdésekkel foglalkozik.

Kéri Andrássy és Apponyi indítványának és Pallavicini határozati javaslatának elvetését.

Apponyi és Andrássy félreértett szavai helyreigazítása címen szólalnak fel újból, mire az elnök a szavazást elrendelte.

A többség az indítványokat és a határozati javaslatokat elvetette.

A legközelebbi ülés kedden lesz, amikor a miniszterelnök 5-ik jelentését a rendkívüli hatalom igénybevételéről tűzte ki a napirendre.

Ezzel az ülés véget ért.

A német jelentés.

Berlin, szeptember 21.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTER: Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadseregcsoportja: A Sommetől északra Courcelettől folytonosan több a kézigranátharc. Flersnél Leboeufftól nyugatra és Comlestől északra ellenséges részlettámadásokat visszavertünk. Arancourtól északra ellenséges részlettámadásokat visszavertünk. Arancourtól délnyugatra és Roichavenestől csapataink által a támadás közben elfoglalt területet ekeseredett harc után ismét elvesztettük. Arancourtól délre tarjuk az elfoglalt árkokat.

A német trónörökös arcvonala: A Maastól jobbra fokozott tűzérési tevékenység mellett visszavertük a Thiaumont (Fleury) szakaszban az ellenség támadásait.

KELETI HARCTER: Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregcsoportja: Lucktól nyugatra az orosz gárda más nagy erőkkel egyetemben folytatta támadásait von Marwitz csoportja ellen. Korintznánál a harc nem ért véget. A 20 kilométer széles harc vonalon az ellenség több ízben megismételt rohamai egyébként tökéletesen és újból a legvéresebb veszteségei mellett meghiusult.

Károly főherceg lovassági tábornok. hadseregcsoportja: A Narajowka mellett sikerrel folytattuk a harcot. A Kárpátokban az ellenség tegnap megismételte heves támadásait. A Pantyr-szoros környékén és a Tatarika-szakaszon (Kirlibabától északra) elért helyi sikereitől eltekintve mindenütt súlyos veszteségei mellett visszavertük. Bab-Udowu mellett az ellenség 7-szer intézett rohamot állásunk ellen. Különböző német tűzerekből való vadászoknak Rös vezérőrnagy vezetése mellett az ellenséges támadás visszaverésében kiváló részük volt. A szeptember 19-ikén az ellenség kezére jutott Smotrec-kupot rohammal elfoglaltuk.

ERDÉLYI HADSZINTÉR: A Vulkán-szoros mindkét oldalán emelkedő határmagaslatokat megszállottuk.

BALKAN HARCTER: Mackensen vezértábornagy hadseregcsoportja: A Dobrudzásban álló harc fejlődött.

Macedóniai arcvonal: Florina környékén a franciák a bolgárok sikeres támadásai alkalmával jelentékeny veszteségeket szenvedtek. A várostól keletre a bolgár lovasság megtámadta és szétszórta a hátráló ellenséges gyalogságot. Számos franciát fogtak el és néhány géppuskát zsákmányoltak. Kaimakcalan és Moglena arcvonalon a szerbek többszöri támadását visszavertük.

Ludendorff, első főszállásmester:

Németországot

keleten kell legyőzni.

Zürich, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

A Temps írja vezércikkében: Németországot csak a Keleten lehet és kell legyőzni. A németek a Kelet kedvéért kezdik a háborút. II. Vilmos pángerman terve megszerezni a Balkánt és Kis-ázsia. Ezért csinálták a mult ősszel a szerbiai osztrák-német expedíciót, amelynek kedvéért nem aknáta ki Németország

lengyelországi győzelmeit. A négyesszövetség, mely tavaly áprilisban nem hit az expedíció és a bolgár egyezség lehetőségében, egy gondolatnál és egy badsejggel megelégedett. Csak azóta tisztult annyi súlyos hiba után keleti politikánk. Még mindig nem hártottuk el az ittlévő nehézségeket és nem is hiszük, hogy valamennyin átjutunk. A multnak oly sok tüne van, amiket mind nem lehet reparálni. Azt azonban remélhetjük, hogy egyikét kérdést teljesebben és jobban oldhatunk majd meg.

A várparancsnok folytatta kórházlátogatásait.

Megirtuk tegnap, hogy Grzywinski Szaniszló altábornagy, a melegen érző petrovaradini várparancsnok két nap óta sora szemléli meg az ujvidéki katonai és Vöröskeresztes kórházakat.

Grzywinski Szaniszló altábornagy ma is folytatta kórházlátogatásait. Megszemlélte a városi kórházakat, ahol Gehl Frigyes kórházi gondnok fogadta és kalauzolta. A várparancsnok itt is szobáról-szobára ment, minden betegnél érdeklődött ellátása, kezelése és ápolása iránt és legteljesebb megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett. Nagy elismeréssel nyilatkozott Schossberger Sándor dr. kórházi igazgató és Vöröskereszt Nándor dr. ezredorvos orvosi működéséről.

A pályaudvar melletti vesztgár kórházban Mentisk József dr. törzsorvos, a vesztgár és a honvédlaktanyai kórházak parancsnoka és Kemény Soma dr. ezredorvos fogadták az inspicáló altábornagyot, akit az ott tapasztaltak ugyancsak teljes mértékben kielégítettek.

A Trandaffil kórházban Bierling Ernő kórházfelügyelő tiszt és Pülscher Simon kórházi gondnok vezettek körül. Az altábornagy közel másfélórát töltött a kórházban. Megnézte a betegeket, akiket külön-külön megszólitással tüntetett ki, megnézte a konyhát, érdeklődött az ellátásuk iránt és megelégedését legjobban tükrözi vissza az a megjegyzése, hogy a vörös kereszt kórházaitan nemcsak egyszerűen vannak ellátva, de valóságos kórházok is őket. Olyan jól kineveltek találta a betegeket és tebeülteteket. A kórház orvosai: Wagner Károly dr. városi főorvos és dr. Deák Imre városi tb. főorvos felkiismeretes kezelése minden dicsőretet megérdemel.

A nögyeleti kórházban (a Nikolajevszki templom udvarban levő iskolában) Saly Mátvás dr. főorvos és Fűzy hadnagy kórházparancsnok mutatták be a várparancsnoknak a kórházat, aki itt is meleg elismeréssel adózott a kórházi kezelés, ellátás tökéletességének.

Megnyugvással tapasztaljuk mindezekből, — a mi külömben eddig is közismert volt, — hogy az ujvidéki kórházak a legszigorubb kritikát is kiállják és hivatásuk magaslatán állanak.

A Francia kamara bizalma a kormány iránt.

Gent, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata) A kamara tegnapi ülésén a Briand kormány iránti bizalmi indítvány ellen 26-an szavaztak. A radikálisocialisták és mérsékelt socialisták a szavazás előtt elhagyták a termet.

Moszkvában drágasságellenes lázadások voltak.

Berlin, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata) Moszkvában számos drágasságellenes lázadás volt. Az elővárosokban a láyongó tömeg 11 pékműhelyt fosztott ki.

Gyors és erélyes rekvirálást sürget a miniszter

A belügyminiszter tegnap rendeletileg utasította Ujvidék polgármesterét, hogy a termelők buza, rozs, árpa és zab-feleslegének közszükségleti célra való igénybevételét sürögösen fogantossítsa. A rendelet a rekvirálásnál követendő eljárást teljes részletességgel ismerteti és végül odaadó tevékenységre hívja fel az eljárást végző közegeket. Az erre vonatkozó rész így szól:

A polgármester ur előtti nem szükséges fejtegetnem azt a rendkívüli fontosságot, amelylyel a rekvirálás gyors, erélyes és eredményes végrehajtása ugy a hadsereg, mint a polgárok közéletmezésének ellátása, ezzel a háború győzedelmes befejezése szempontjából bir. Nem szükséges tehát külön kiemelnem, hogy ezáltal is számítok arra az odaadó, hazafias tevékenységre, a melyet a közigazgatás tényezői a háború egész ideje alatt kifejtettek. Arra szorítkozom tehát csupán, hogy felkérjem, tegyen meg minden lehetőt arra nézve, hogy az eljárásra hivatott összes tényezők teljes odaadással végezzék a nemzeti feladatokat és hogy a törvényhatóság lakossága is megértse az idők nagy jelentőségét, hazafias áldozatkészséggel segítse elő a hatóságoknak a közös és közérdeket szolgáló cselekvését.

Amint jelentették, Ujvidék polgármestere már a miniszter ezen körrendeletét megelőzőleg minden intézkedést megtett, hogy a rekvirálás gyorsan és erélyesen történjen meg.

Hozzuk haza Pécsről a hatásokat.

A háború első napjaiban a felsőbb katonai hatóságok hadműveleti érdekekből egyes pótkereteket fecseréltek és így az ujvidéki háziezrednek: a cs. és kir. 6-ik gyalogezrednek a pótkerete Pécsre került.

Ujvidék polgársága, mely érzhető szeretettel és ragaszkodással csungott háziezrednek, amelyben az ujvidéki és délbácskai fiúk szolgálhatnak, természetesen kötelesség-szerűen beletörődött a katonai érdekek parancsoltja ilyen változásba. A háború folyamán a 6-ik cs. és kir. gyalogezred hős katonái oly ragyogó példáját adták a magyar katonai halálmentő batorságának, legendás vitézségének, hogy fel-felujult a vágy, az óhaj a polgárságban, hogy hozzuk haza Pécsről a hatásokat.

Mint hogy a viszonyok is megváltoztak azóta és talán azok a hadműveleti érdekek, amelyek ezt az intézkedést indokoltá tettek, ma már megengedhetőnek találják, hogy hatos bakáink hazajöhessenek szűkebb hazájukba: Ujvidékre. Profuma Béla polgármester megtette az első

lépéseket, amely a hős 6-ik gyalogezred most Pécsen állomásozó pótkeretének hazahozatalát célozzák.

Megkérdeztük Profuma Béla polgármesterét, aki az egész város öszlakosságának ezen egyértelmű kívánságáról így nyilatkozott:

— Városszerte megnyilvánult az óhaj, hogy hozzuk haza háziezredünk pótkeretét. Mint első lépést: átírtam a jelenleg Pécsen állomásozó pótállomány parancsnoksághoz és bizonyos adatok sürögő közlését kértem. Tudnunk kell, hogy az eszmét meg is valószínűsítettük, hogy mennyi helyiségre volna a pótkeretnek szüksége? Mennyi a rendes létszám, milyen raktárak, stb. kellene?

Mihelyt a válasz beérkezik, illetékes helyen járunk. Előbb letárgyalnók a kívánságunkat a várparancsnoksággal, amelynek hozzájárulása esetén és az adatok birtokában a honvédelmi miniszterhez fordulna a város.

A viszonyok kedvezőre változtak és így bizalommal és reményességgel nézek akciónk sikere elé.

Népszerűbb eszme aligha öltethetne testet, mintha a hatodik gyalogezred pótkerete hazajöhetne Ujvidékre. Szeretettel, lelkesedéssel várjuk haza hős háziezredünk pótállományát, amely két esztendő óta ideiglenesen elszakadt tőlünk.

Florina nem az ántánté.

Genf, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti tavrata.)
Itteni lapok megállapítják, hogy Florina elfoglalásáról az ántánt-lapokban megjelent híradások koraiak voltak. A Monasztirból gyorsan érkezett bolgár erősítések beavatkoztak a harcokba, amelyek igen véresek és hevesek voltak. A szövetséges csapatok a városról nem nagy távolságra állanak. A bolgárok Florinát tűz alatt tartják. A szerbek, akik Sarrail balszárnyát képezik, nem tudnak előnyömlni, nehogy a kontaktust a francia és angol csapatokkal elveszítsék.

A hazátlan görögök.

Basel, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti tavrata.)
A Journal jelenti Nápolyból: Ezer és ezer görög vándorol ki most hazájából, hogy Amerikában keressen megélhetést. Apró, kis gőzösökön indulnak a nagy utnak s valamennyi hajó szakadásig tele van menekültekkel. Száműzetésüknek Nápoly az első stációja. A hajók itt gyorsan partraleszik terüket, hogy azután a Pireuszba viszatérve, újabb menekülőcsapatokat vegyenek föl. Néhány nap előtt érkezett nyolcszáz meneküléssel a „Nafertusa”. Ezek a boldogtalanok már hosszabb ideje itt lezengenek a kikötőben, de az olasz rendőrség szigorúan megvizsgálja őket mielőtt tovább engedné. Megadásal, alázatosan, panasz nélkül állják a hosszú várakozást s féltő gondnal őrzik megmentett cökmőjüket.

HIREK.

♦♦♦

Katonai szemle. *Schneeberger* István altábornagy, tréningfelügyelő, az ujvidéki szekerészműhely ellenőrzésére szerdán Ujvidékre érkezett. Az altábornagy a tapasztaltak felett Kurzweil főhadnagy parancsnoknak teljes megelegedését felelte ki.

Egyházi kinevezés. A kalocsai érsek dr. Ámon Pál főtanfelügyelő kanonokot a középiskolai hittanárokat képesítő vizsgáló bizottság rendes tagjává nevezte ki.

Uj hadnagyságok. Dr. *Stratimirovics* Radivoj és dr. *Bruck* Géza 6-ik cs. és kir. gy. e-beli zászlósok, — békében mindketten ujvidéki ügyvédek, — hadnagyká léptek elő.

A villamos társaság és a város. Az Ujvidéki Villamos Részvénnytársaságnak a lapunkban is közölt ismertetés kérvénye ügyében, — mely a villamos áram árának és villamos közúti vasut menetdíjának felemelését célozza, — dr. *Ullmann* Pál, a villamos társaság ügyvezető igazgatója és *Gantner* Részó, ujvidéki villamostársaságbeli üzletvezető csütörtök délelőtt felkeresték Profuma Béla polgármesterét, akivel a kérvény ügyében beható tanácskozásokat folytattak, amelyekben *Orban* Ignác műszaki tanácsos, az ügy előadója is résztvett. A tanácskozások még nem értek véget és a város és villamos társaság közti még nem sikerült megállapodást létesíteni. A tanácskozásokat e hó végén folytatni fogják. Minthogy a kérdés még nincs előkészítve a gazdasági bizottságülésen nem lesz napirendre kitzve.

Az ujvidéki őszi színiévad. Már csak néhány nap választ el bennünket az őszi színiévad kezdetétől. *Nádasi* József szabadkai színgazgató társulatával, amint már jelentettük, e hó 30-án a *Mágnás Miska* operettel kezdi meg ujvidéki szereplését. A színtársulat jelenleg Makón működik, és amint a makói lapokból látjuk, a közönség igen lelkes pártfogása mellett. A tagok névsorából következtetve kitünően szervezett társulat vonul be az idén Ujvidékre, amely teljes polgári zenekarával élvezetes színházi esteket ígér. *Nádasi* József színgazgató ismeri Ujvidék jogosan fokozott igényeit és bizunk abban, hogy mint a helyi viszonyok ismerője művészi színvonalon álló előadásokkal fogja az előlegezett bizalmat kiérdemelni. Ez esetben számíthat Ujvidéknek bárhoz megelegedően lelkes pártfogására.

Ágai Adófi meghalt. Budapesti tudósítónk telefonálja: Ágai Adófi a Borszem Jankó volt szerkesztője 81 éves korában ma éjfélkor Budapesten végelegyen-gülésben meghalt.

Káplán áthelyezés. A kalocsai érseki hatóság *Barsy* Viktor volt ujvidéki káplánt Topolyáról Bajára helyezte át.

Adakalehi török menekültek Ujvidéken. A belügyminiszter szerda éjjel arról értesítette a főispáni hivatalt, hogy Adakalehi szigetéről elmenekült mintegy 400 török a legközelebbi napokban Ujvidékre érkezik, ahol kéri azoknak elhelyezéséről intézkedni. A menekültekről gondoskodó bizottság nyomban megtett minden intézkedést, hogy a hontalanná vált szigetlakóknak Ujvidéken szeretetteljes fogadtatásban legyen részük.

Ruhát, cipőt a menekülteknek. A menekülteket gondozó ujvidéki bizottság az *Ujvidéki Hírlap* útján kéri a közönséget, hogy akinek nélkülözhető bármilyen férfi, női, leány és fiuruházati cikke (felső, alsószoknyák, bluzok, kendők, fül-öltők, fiúöltöny, leányruha, női és férfi fehérenmű, cipő, kalap stb.) van, ajándékozza ezt az erdélyi menekültek részére. Bármilyen ruházati vagy egyéb cikket kéri a bizottság a főispáni hivatalhoz elküldetni.

Gyűjtésünk. *Milla* Ferenc 3 koronát adott az erdélyi menekültek részére. Az összeget rendelkezési helyére juttattuk.

Szerb zászló a toronyban. Alsókablon most szerelték le a gör. kel. szerb templom hadbavonuló nagy harangját. Amikor a hatóság és a katonaság kirendelt emberei a toronyban a harang leszereléséhez fogtak, a harang mellett egy nagyobb szerb zászlót találtak. Hogy mi módon, és micéből került a zászló a toronyba, azt a csendőrség által megindított vizsgálat fogja kideríteni.

Ingatlanvétel. 1916. szept. 13 és 20-ika közt a következő ingatlancsere-k történtek: Mihajlovics Lázárné szül. Francuschi Mária megvette Bakonyi Hugó és neje Sebesthá Rozától a Könyök-utcában levő 12. sz. házat 17400 koronaért. Dotlics István megvette Gavrilovics János és neje Radiszovics Angelinától a Holló-utcában levő 34. sz. házat 4000 koronaért, Lalojevits Mladenné szül. Dobanovacska Milica megvette, Budosán Istvánótól a Tamerini-utcában levő 78. sz. házat 6000 koronaért. Petrovics Józsa Szimin megvette, Budosán Istvánótól a Dugonics-utcában levő 13. sz. házat 5000 koronaért. Dotlics Tósa megvette, az ujvidéki szerb takarékpénztártól a Retek-utcában levő 7. sz. ház 1/2 részét 6500 koronaért, Balázs Mihály zenész megvette, Hacker Adolfné szül. Fischer Mariától a Jenőherceg utcában levő 21. sz. házat 9000 koronaért. Sáfány Viktoria megvette, Richter Danieltől a Báthory-utcában levő 8. sz. házat 4400 koronaért. Botlics Uros és neje Zatorovics Lyubica megvette Budosán Istvánótól a Tököl-utcában levő 18/b. sz. házat 8000 koronaért. Vladoovits Pál és neje Janosevits Milica megvettek a Gryna János, Katalin és Mariától a Holló-utcában levő 8. sz. házat 3000 koronaért. Polozovics István megvette Tankoszics Veselin, Zsárkó, Angyelka és Olgától a Buza-utcában levő 10. sz. házat 25000 koronaért. Koszrovity Dömötör és neje Czevity Katalin megvettek Körtvélyes Danieltől az Alkotmány-utcában levő 35. sz. házat 15980 koronaért. Özv. Horváth Györgyné szül. Papp Julianna megvette Ludwig Józseftől az Alkotmány-utcában levő 72. házat 9000 koronaért.

A petrőczyi zsidó hitközség és hadbavonult alkalmazottja.

Kilakoltatás asszony és öt gyermeke ellen.

Ma, amikor minden ember kötelessége a hadbavonultak itthonmaradottjainak nyomorán enyhíteni, ma, amikor látjuk, hogy a társadalom minden rétege megmozdul és mindenki lehetősége szerint — nem egy szegény ember szájától a falatot megvonva — siet, hogy kötelességét teljesítse azokkal szemben, kiknek férjük, atyjuk, családfenntartói a háza iránti kötelességüket véres harcokban nélkülözések között teljesítik, — akkor a petrőczyi izraelita hitközség, hogy nemes példával előljárjon, — kilakoltatási pert indít hadbavonult alkalmazottjának felesége ellen és ki akarja lökni öt gyermekével az utcára.

Leközbőljük az esetet, mert felháborító ez az eljárás, mert nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy egy erkölcsi testület így hálálja meg egy alkalmazottjának a háza iránt teljesített kötelességét.

A petrőczyi izraelita hitközség 1910. évben felvonta *Birnbaum* Mózes hitoktatónak, előimádkozónak, métszőnek, templomszolgának, szóval minden néven nevezendő egyházi funkciók teljesítésére évi 1200 korona fizetés mellett. Egy évvel később fizetését igen csekély összeggel megjavították, ami által szolgálataival való megelégedésüknek adtak kifejezést.

Közben azonban kitört a háború és 1915. március 15-én *Birnbaum* Mózes is hadbavonult. Véres csatákat vívott végig, majd orosz fogságba esett. A petrőczyi zsidó hitközség meggerte az asszonyt, hogy mindent meg fog tenni férje felmentése érdekében, mert hiszen ő a hitközség egyedüli alkalmazottja, de komoly lépéseket nem tettek; utóbb megígérték az asszonynak, hogy férje fizetésének a felét a háború végéig neki ki fogják adni. Alig 2-3 hónap után a fizetést beszüntették és most az asszony öt gyermekével 60 korona hátszegélyből él.

Tehát *Birnbaum* Mózesné ma a zsidó hitközségtől egyebet nem kap, mint természetbeni lakást, amelynek évi bérértéke a hitközség saját bemondása szerint 120 korona.

A petrőczyi zsidó hitközség úgy taláta, hogy öt éven át nyomorult fizetés mellett megelégedéssel szolgáltatott teljesített, de most hadifogagban snyilódó alkalmazottja feleségének a 120 koronas lakás sem jár és mert az asszony arra hivatkozva, hogy öt gyermekével csak nem lakhatik az utcán, nem akart kimeni a lakásból, *König* Adolf hitközségi elnök útján kilakoltatási pert indított ellene.

A hitközség előadja, hogy *Birnbaum* Mózesnek hadbavonulása előtt 2 héttel felmondott

és hogy szerződése is lejárt, tehát sem neki, sem feleségének semmihez sem lehet igénye.

A per még folyik. Nem tudjuk, hogy a bíróság miként fog határozni; lehet, hogy jogilag a hitközségnek lesz igaza, de a mi szempontunkból ez közömbös. Mi csak erkölcsileg mérlegeljük a hitközség eljárását és leszögezzük, hogy amit a hitközség ezzel a szegény családdal szemben tett, nem méltó egy hitközséghez, egy erkölcsi testülethez.

Elítélendő a hitközségnek már az az eljárása is elsősorban, hogy alkalmazottjának akkor mondja, hogy *amikor tudja, hogy 2 hét múlva be kell vonulnia*, de minden nemes érzéssel ellentétbe jut az, hogy egy asszonyt öt gyermekével, amikor egy kis lakáson kívül a hitközségtől semmi egyebet nem élvez, az utcára akar kilökní.

Hitközségi előjáró urak! Hát önökben minden nemes érzés kihalt már?

Dr. Kron Gyula.

Wilson békeközvetítése.

Genf, szept. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Newyorkból jelenti a Daily Telegraph: Wilson elnök nyugati választó-körútjában csakugyan meg fog emlékezni a békeközvetítés tervéről, de az az információ téves, hogy konkrét formában bejelenti új akcióját a béke érdekében. Wilson ki fogja jelenteni, hogy az Egyesült-Államok egész készséggel felajánlják szolgálataikat a béke érdekében, de az elnök addig semiféle lépést nem tesz, míg a háborús felek nem biztosítják arról, hogy propozícióról érdemes tárgyalásba bocsátkoznak.

Adományok az erdélyi menekültek részére.

Az erdélyi menekültek javára a főispáni hivatalhoz folytatólag a következő adományok érkeztek be: N. N. K 1 —, Brückerné K 10 —, Nagy Lajosné K 2 —, Ungár Izidorné K 2 —, Kempl György K 10 —, Baksa Árpádné K 6 —, N. N. K 2 —, N. N. K 2 —, Karácsonyi Istvánné K 10 —, Simon Vilmosné K 4 —, Spiller Ferencné K 2 —, Pummer Sándorné K 2 —, Dr. Krón Milosné K 12 —, N. N. —60, Gajm Györgyné K 4 —, N. N. —60, Mikov Milan K 2 —, Panaotovics Katica K 1 —, Grnya Andras —40, Kubanyi József —40, Jovandics Zsivan K 2 —, Kolarov Kata K 1 —, Hajdu Andrasné K 1 —, Lahner Lászlóné —60, Kollár Mihály —50, Palasty Józsefné —20, Vojnovics Luka K 2 —, Mihajlovics Andras K 1 —, Szabó Jánosné K 1 —, Polyaeski Jovan K 2 —, Radujkovics Jova —20, Kisgeczy Pál K 2 —, Grnya István K 1 —, özv. Szavics Jelena K 2 —, Gavrilovics Maria Keracz Jozsa K 1 —, Keracz Szava K 10 —, Szankamenacz Rada K 1 —, Senik Katarina K 1 —, Putsay Viktoria K 2 —, id. Löwenberger Mór —40, özv. Moczko Samuella K 2 —, N. N. —20, Hetzl Fülöp K 3 —, Zibula Jánosné K 1 —, Szügyi Jánosné K 4 —, Szügyi Pálné K 4 —, Bischof Katalin K 1 —, Tincsik Julia —20, özv. Teobald Károlyné K 2 —, Maróczy György —40, Tandory Sándorné —60, Andricsek Erzi —50, Marlesek János —50, Varsányi Lajosné K 2 —,

APOLLO

SZEPT. 22. 23. ÉS 24-ÉN.
PÉNTEK, SZOMBAT
ÉS VASÁRNAP

A SORS EMBERE

Játék az élettel 4 felv.

A főszerepben

ROBERT WARWIK

„AZ Est“

kiadásában megjelent A világháború térképei

című füzet, mely ötven rajzban mutatja be az orosz harcler, balkáni harcler, az olasz harcler, az ázsiai harcler az angol-francia harcler mindazon térképeit, amelyek az újságolvasó érdeklődésére számot tarthatnak. Ár 1 korona. Kapható az „Ujvidéki Hirlap kiadóhivatalában, Ujvidek, Erzsébet-tér 7. sz. alatt.

SZÍNHÁZ.

LILIOMFI

A TANULÓ IFJUSÁGNAK
HÉTFŐN F. HÓ 25-ÉN
DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szög 60 fill. Minden további szó 10 60 fillér. Vastagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelíges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

ÜDVÖSKE!

Miért nem jött? Zárt levelet hol, mikor láthatom? Címezze Peterváradra. Üdvözlét.

Egy új könnyű federes Eszterházi kocsi eladó. Megtekinthető Vasár-ú3.

ELADÓ vagy KIADÓ II. Rákóczi Ferenc-út 102. számú ház. Bővebb felvilágosítással szolgál a hazulajdonos

Szabad kézből elfog adadni: egy diván, négy foté egy aranyozott keretű fal: tükör, egy marvanyasztal aranyozott lábakkal, egy szalonasztal, mind jó karban, Zmaj Jovánovics-utca 12. szám jobbra

HIVATALNOKNÓ, komoly, iradalgyakorlattal, aki a könyvetéshez ért, azonnal felvét tük. Irasos ajánlatok HIVATALNOKNÓ címen a kiadóba kértnek.

Gordonka leckeórákat adna jó gondonkás. Cím a kiadóhivatalban.

Naponta frissen leeresztve tojássárgája olcsón, 10 fillertől darabja kapható. Hacker, cukráz Pesti Kereskedelmi Bank házában.

FIATAL leány oly fé fé ösmeretségét keresi ki hamrosan pénzüg támogatna, levelek „fess“ jellegre a kiadóba teljes címe!!!

G. A sors, mely mulhatatlanul jön, sem tudja: mi lesz. Mint Órök kérdőjel mered az egnék, hogy is lesz? Így nem maradhat A szenvedés a vasat is megröbön. Ellenállási képességem fogtán várak valamely csodára. Ez az utolsó reményem. E.

Hirdetéseket felvessz a kiadóhivatal.

Akar ön házat, birtokot venni vagy eladni,
Akar ön üzletet, vendéglőt venni vagy eladni,
Akar ön lakást bérelni vagy kiadni,
Akar ön bútorot zongorát venni vagy eladni,
Akar ön bármilyen árut venni vagy eladni,
Forduljon bizalommal a

Forgalmi iroda

helyiségébe Ujvidék, kath. templom épület I. em.
Telefon 362. ROTTMILLER MIKSA.

EXHUMÁLÁS

és elszállításra vonatkozó engedély valamint a mérsékelt ávr engedmény kieszközlés és keresztül vitelle megbízásokat elláttal jutányo árban

HUNWALD ZSIGMOND

Hullaszállítási vállalata. II. Rákóczi Ferenc ut 61. szám.
Telefon interurbán 185. sz.